

МУНИС ХОРАЗМИЙ АХЛОҚИЙ ҚАРАШЛАРИДА НАФС МАВЗУСИ

Ғулумжон Бахтиярович Сапаев

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси

ўқитувчиси

g.sapaev@dba.uz

АННОТОЦИЯ

Ушбу мақолада маърифатпарвар мутафаккир Мунис Хоразмиёнинг нафс ва уни тарбиялашга оид қарашлари ижтимоий-фалсафий жиҳатдан таҳлил қилинган. Унда мутафаккирнинг тасаввуфий ва ижтимоий-ахлоқий қарашларидаги нафс, унинг келиб чиқиш сабаблари ҳамда оқибатлари ҳақидаги фикрлари илмий аргументлар билан кенг ёритилган. Хусусан, инсон табиатидаги барча салбий иллат ва ёмонликлар сабабчиси бўлган нафснинг инсон ва жамият ҳаётига салбий таъсири, унинг кўринишлари, барча ёвузликлар нафс сабаб юзага келиши ҳақидаги шоир қарашлари берилган.

Шунингдек, Муниснинг нафсни тийиш, жиловлаш ва унинг инсонни бошқаришга йўл кўймаслик ҳамда нафсни тарбиялаш усуллари ҳақидаги ғоялари фалсафий таҳлил этилган.

Калит сўзлар: Нафс, тасаввуф, шайтон, ёвузлик, нафрат, ахлоқсизлик, бойлик, ҳаром, тубанлик, ёлғончилик, иккиюзламачилик, ҳалоллик, поклик, ақл, маърифат.

ISSUES OF LUST IN MUNIS KHOREZMI'S VIEWS

ABSTRACT

This article analyzes the views of the enlightened thinker Munis Khorezmi on the lust and its upbringing from a socio-philosophical point of view. In it, the thinker's views on the lust in its mystical and socio-moral views, its causes and consequences, are widely covered with scientific arguments. In particular, the poet's views on the negative impact of lust on human and social life, its manifestations, the origin of all evils, which are the cause of all negative vices and evils in human nature, are given.

It also provides a philosophical analysis of Munis's ideas on control of lust, self-control, and his methods of preventing and cultivating it.

Keywords: Lust, mysticism, the devil, evil, hatred, immorality, wealth, impurity, meanness, deception, hypocrisy, honesty, purity, intellect, enlightenment.